



hmelj

Celje - skladišče
D-Per

70/1983



1119830250,3

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

8. marec
DAN ŽENA
čestitamo!

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO DELAVCEV SOZD »HMEZAD« ŽALEC - LETO XXXVII. - MAREC 1983 - ŠTEVILKA 3

ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA V 1983. LETU

Sekcija kmetijskih novinarjev pri DNS je organizirala razgovor 18. II. na Komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o programu živinorejske proizvodnje in o pripravah na pomladansko setev.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je na svoji 51. seji dne 3. II. 1983 obravnaval program živinorejske proizvodnje v letu 1983, ki ga je pripravil Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju z Živinorejsko poslovno skupnostjo Slovenije, Splošnim združenjem kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije in Zadružno zvezo Slovenije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je program živinorejske proizvodnje v letu 1983 usklajen z dogovorom o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981/1985, ki določa pravice, obveznosti in odgovornosti navedenih institucij za izpolnitev s tem dogovorom sprejetih obveznosti in z resolucijo družbenogospodarskega razvoja SR Slovenije v 1983. letu ter da program pomeni izvedbo konkretnih nalog v letu 1983.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije podpira usmeritve iz programa živinorejske proizvodnje v letu 1983 in za njegovo realizacijo sprejema naslednje

SKLEPE:

Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo skupaj s predstavniki izvršnih skupščin občin, odgovornimi za kmetijstvo, Zadružno zvezo Slovenije, Splošnim združenjem kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije, Živinorejsko poslovno skupnostjo Slovenije organiziral usklajevanje proizvodnih programov v občinah v okviru regijskih reprocelot in izvajanja ukrepov in aktivnosti za uresničitev programa živinorejske proizvodnje v letu 1983.

Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo skupaj s Splošnim združenjem kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije in Živinorejsko poslovno skupnostjo Slovenije sproti in stalno spremljal izvajanje programa prireje mesa in mleka ter oskrbo z reprodukcijskimi materiali.



Sadilniki krompirja SK 2 v Strojni Žalec TOZD Proizvodnja kmetijske mehanizacije so že pripravljene za skorajšnjo sezono.

Bilo bi prav, če bi...

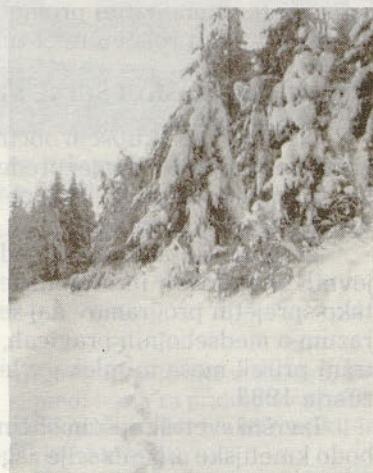
Odgovornost je tema, ki je že kar lep čas na vrhu seznama stvari, ki se jih moramo lotiti brez odlašanja. Je vzvod, s pomočjo katerega bomo veliko lažje premagali težave, v katerih smo, hkrati pa tudi ena izmed najbližjih poti do napredka. Postaviti odgovornost v takšno nalogo, kakršna ji gre, bi pomenilo tudi osvobajanje, nadaljnjo demokratizacijo in vir novih možnosti za poglobljanje sistema.

Naloga prav gotovo ni lahka, kajti sicer bi na tem področju zanesljivo naredili več. Že leta namreč prisegamo na uveljavljanje odgovornosti kot na enega izmed ključnih pospeševalcev razvoja, vendar pa se reševanje premika veliko počasneje kot bi želeli. Že samo če bi prisluhnili besedi iz baze, bi odgovornost na seznamu prioritet dobila zelo visoko, če ne morda tudi najvišje mesto. Pa kljub temu smo doslej prevečkrat ostajali le pri besedah, kaj moramo storiti, kaj bi bilo treba storiti, kako in kaj bi bilo prav, če bi...

V zvezi z odgovornostjo, pravzaprav puščicami, ki letijo na nedorečenost tega pojma, največkrat slišimo, da nima imena in priimka. Takšna trditev je, če jo posnamemo iz najširšega kota, povsem iz tute izvita. V največjem številu primerov se zelo dobro ve, za kaj je kdo odgovoren. Takoj pa je treba povedati, da se to nanaša na zakonska določila in obveznosti, ki so zapisane v takšnih ali drugačnih paragrafih. Brž ko pa gre za nekaj, kar je manj otipljivo, manj opredeljeno, manj dognano, pa se kaj hitro lahko najdemo v slepi ulici.

Lep primer za to je družbeno dogovarjanje. Le kdo bi vedel, koliko sporazumov in dogovorov imamo! No, pa do te številke bi še nekako lahko prišli. Nikakor pa se ne bi mogli dokopati do podatka, kdo je odgovoren za to, da jih ne izvajamo, jih ne upoštevamo, jih imamo zapisane bolj ali manj zato, ker se to spodobi...

Tu bi se na mah znašli v slepi ulici bi zaman pritiskali na kljuko, ki naj bi odpirale vrata do »prave resnice«. Kajti ta je vselej samo ena, mi pa jih poslušamo v variantah. Že res, da matematične formule za reševanje takšnih neznank ni moč izpeljati, prav tako ne napisati vnaprej pripravljenih obrazcev, toda izgovarjanje in izmotavanje, ki smo mu še preveč pogosto priča, pa je še veliko slabše. Ne le da zamegljuje sistem,



Narava počiva pod globokim snegom.

marveč ga tudi izkrivlja, smeši, saj ga kaže v takšni luči, da pri objektivnem opazovanju mora vzbujati vsaj dvome, če ne tudi posmeha.

Nekatere stvari smo v dobri veri, da smo že presegli pojave, kot je privatizacija, drobnolastništvo, tehnokracija in podobno, res preveč zapletli oziroma »razsodbo« prepustili »jutrišnji poštenosti«. Toda ta pojav nikakor ni prevladujoč. V zvezi z odgovornostjo nas bolj tepe to, da ne upamo (nenavadno niso povezane le z odločitvijo enega telesa ali organa oziroma funkcionarja. Pri ugotavljanju napak, razkrinkavanju posledic hitro najdemo skupen jezik in ugotovimo, da je bilo to in to zaradi tega in tega narobe. Ko pa bi bilo treba krivce imenovati, pa v prej glasnih puškah zmanjka streliva. In to celo v takšnih primerih, ko se najvišja skupščinska telesa ali družbenopolitični organi na ves glas zavzemajo, da krivec tokrat zares ne bo ušel.

Prav gotovo v takšnih primerih ne gre za gromovništvo, ki bi želelo ugajati. Nasprotno. Prizadevanja v tej smeri so močnejša kot kdajkoli. Rezultati pa so prešibki zato, ker se družbeno vzdušje ne more tako hitro spremeniti. Korenine prej naštetih zaviralnih elementov so še pregloboko. Rujemo pa jih, vendar res tudi še z zastarelo »tehnologijo«; preveč nakrog in preveč nežno. Tu je najbrž tista točka, ob kateri se je treba ta hip zaustaviti. Brez bolečin ne bo šlo. Ali bo še naprej takšna odgovornost bolela vse nas ali pa bo močnejše kot doslej zabolelo tiste, ki so se doslej uspešno skrivali za zidom posplošnosti in naših »mehkih src«?

B. K.

ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA V 1983. LETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve bo skupaj z Republiško skupnostjo za cene, Splošnim združenjem kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije in Zadružno zvezo Slovenije četrletno spremljal gibanje proizvodnih stroškov ter predlagal ukrepe za spodbujanje proizvodnje oziroma pokrivanje morebitnih neskladij med letom.

Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve, Republiški tržni inšpektorat in Republiška skupnost za cene bodo sproti spremljali spoštovanje dogovorjenih cen pri proizvajalcih in kupcih in za kršitelje predlagali ustrezne sankcije.

Organi veterinarske in organi kmetijske inšpekcije morajo spremljati in analizirati promet s teleti ter na podlagi podatkov o osemenitvah in rojstvu telet tudi ustrezno ukrepati.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE SR SLOVENIJE TUDI PRIPOROČA, da:

Izvršni sveti skupščin občin obravnavajo usklajene programe živinorejske proizvodnje, predelave in oskrbe za območje občine ter sprejmejo ustrezne ukrepe in aktivnosti na ravni občine za uresničitev ter programov.

Programi in aktivnosti bodo konkretni v vseh občinah, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Na podlagi tako sprejetih programov naj se sklene regijski samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih pri tržni prireji mesa in mleka v letu 1983 najkasneje do konca februarja 1983.

Izvršni sveti skupščin občin z ustreznimi ukrepi omogočijo da bodo kmetijske organizacije zagotovile načrtovano prirejo mesa in mleka v skladu z obveznostmi, sprejetimi v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih pri tržni prireji mesa in mleka v letu 1983. Izvršni sveti skupščin občin izdelajo bilanco porabe mleka in mesa do konca februarja 1983.

Izvršni sveti skupščin občin sprejmejo poleg ukrepov za uresničitev proizvodnega programa za leto 1983 tudi dolgoročne ukrepe, s katerimi bo mogoče zagotoviti načrtovano družbeno organizirano prirejo in predelavo ter oskrbo z mesom in mlekom v okviru prehrabnih bilanc v občinah in regijah. Izvršni sveti skupščin občin izdelajo dolgoročne ukrepe do 31. marca 1983.

Izvršni sveti skupščin občin poskrbijo, da v vseh organizacijah združenega dela, ki do roka ne bodo sklenile samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih pri tržni prireji mesa in mleka v letu 1983, ugotovijo odgovornost organov upravljanja in vodenja v teh organizacijah.

Izvršni sveti skupščin občin skupaj s kmetijskimi organizacijami združenega dela izdelajo konkreten program pridelave po zadružnih enotah in poskrbijo za vzpostavitev evidence stalaža živine in proizvodnih zmogljivosti do 31. marca 1983.

Kmetijske organizacije združenega dela in kmetijske zemljiške skupnosti izdelajo konkretne programe o vključitvi 5.000 ha opuščenih pašnikov za določene oblike prireje mesa in reje plemenske živine do konca februarja 1983.

Zadružna zveza Slovenije do konca februarja 1983 pripravi program pospeševanja pridelave koruze in krme s setvijo strniščnih posevkov in program koriščenja travnatega sveta. Program naj bo izdelan v organizacijah združenega dela in občinah.

Samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v SR Sloveniji v programu intervencij za leto 1983 zagotovi sredstva za premiranje povečanja stalaža krav v višini 49,5 mio din, za premiranje prireje mleka v višini 132,76 mio din, za premiranje prireje govejega mesa v višini 162,5 mio din.

Samoupravni skladi za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v občinah v letu 1983 zagotovijo sredstva za premiranje v višini 735,95 mio din.

Živinorejska poslovna skupnost Slovenije zagotovi sredstva za premiranje v višini 77,19 mio din, organizacije združenega dela - mlekarne pa v višini 10,0 mio din.

Samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v SR Sloveniji pripravi v skladu z dogovorom o enotni politiki in ukrepih pri pospeševanju proizvodnje hrane v letu 1983 konkreten program pospeševanja posameznih vrst pridelave hrane s poudarkom na živinoreji in z usmerjanjem sredstev iz potrošnje v proizvodnjo na podlagi sprejetih obveznosti med proizvajalci in porabniki hrane do konca februarja 1983.

Zadružna zveza Slovenije in Živinorejska poslovna skupnost Slovenije preko svojih članic zagotovita, da bodo ob začetku proizvodnega leta sklenile pogodbe za prirejo mleka in mesa z rejci v zasebnem sektorju in da bodo te pogodbe tudi realizirane.

Splošno združenje kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije skupaj z Živinorejsko poslovno skupnostjo Slovenije zagotovi, da bo dosledno uresničena načrtovana prireja mleka in mesa v kmetijskih organizacijah združenega dela.

Poslovne banke zagotovijo potrebna finančna sredstva za realizacijo prednostnih investicij v živinorejski proizvodnji in za nakup vseh potrebnih količin krme.

Poslovna skupnost za razvoj kmetijstva in živilske industrije skupaj s konzorcijem za investicije v kmetijstvu pri Ljubljanski banki - Gospodarski banki pripravi do konca februarja 1983 na podlagi predhodnih prijav investicijskih programov kmetijskih organizacij združenega dela konkreten program investicij za leto 1983, ki bo zagotovil uresničitev načrtovane pridelave krme in povečanega stalaža živine.

Živinorejska poslovna skupnost Slovenije zagotovi, da bodo njene članice skupaj z organizacijami združenega dela s področja trgovine, gostinstva in turizma ter drugimi velikimi potrošniki sklenile dolgoročne samoupravne sporazume na dohodkovnih osnovah, s katerimi bodo medsebojno določile obveznosti in odgovornosti pri skupni proizvodnji, predelavi in oskrbi z mlekom in mesom ter zagotovile večanje osnovne črede in pridelave krme ter zagotovile devizna sredstva za uvoz beljakovinskih komponent.

Kmetijske organizacije združenega dela pripravijo program izvoza živinorejskih izdelkov ter program zagotavljanja deviz za uvoz soje v višini 100.000 ton, riblje in mesne moke v višini 23.000 ton ter aditivov in posnetega mleka v višini 1.500 ton v skupni vrednosti 41 mio USA \$.

Biotehniška fakulteta, Kmetijski inštitut Slovenije in Zadružna zveza Slovenije do konca februarja 1983 pripravijo program pospeševanja pridelave krme na travnikih, poseben program vključitve 5.000 ha opuščenih pašnikov v proizvodnjo, tehnologijo za pridobivanje koruze za zrnje in za silažo, program posevkov ter program povečane prireje mleka in mesa.

Kmetijske organizacije združenega dela v okviru Splošnega združenja kmetijstva, živilstva in prehrane Slovenije pripravijo do konca marca 1983 konkreten program naročene pridelave koruze v višini 350.000 ton letno ter program dolgoročnih vlaganj v naročeno pridelavo koruze v drugih socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah.

Živinorejska poslovna skupnost Slovenije mesečno spremlja uresničevanje načrtovane pridelave in usklajuje razmerje med ceno mleka in ceno telet za nadaljnjo rejo.

PREŽIVNINSKO VARSTVO KMETOV

Pri hitrem tempu razvoja naše družbe se pojavlja vedno več primerov ostarelih kmetov, ki z leti niso več sposobni obdelovati svojih zemljišč kljub mehanizaciji, ki jo že marsikje imajo. Stalno odhajanje mladih iz kmetijstva je ta problem še bolj povečalo. Da bi se to stanje na neki način oblažilo, je skupščina SR Slovenije v letu 1979 izdala zakon o preživninskem varstvu kmetov. Leta 1980 pa je bilo izdano navodilo o načinu in postopku za pridobitev pravice kmeta do preživninskega varstva.

Osnovni namen zakona o preživninskem varstvu kmetov je, da se zagotovi nova dodatna oblika reševanja socialnih problemov, ki se pojavljajo v naši družbi ostarelim in za delo nezmožnim kmetom. Zato daje takim kmetom možnost, da oddajo svoja kmetijska zemljišča in gozdove zainteresiranim družbeno-pravnim osebam, s tem

pa pridobijo ob določenih pogojih pravico do preživnine in do zdravstvenega varstva, če tega nimajo zagotovljenega po drugih predpisih.

Pogoji za pridobitev preživnine:

Upravičenec pridobi pravico do preživnine, če odda družbeni pravni osebi najmanj 2 ha kmetijskega zemljišča oz. najmanj 3 ha gozda za kmetijske, gozdarske ali gradbene namene.

Da je upravičenec star najmanj 65 let (moški) oz. 60 let (ženska) ali ne glede na starost, če je po predpisih o invalidskem zavarovanju delavcev ugotovljena njegova nezmožnost opravljati kmetijsko dejavnost.

Z oddajo zemljišča se mora strinjati tudi njegov zakonec ali druga oseba, ki je izenačena z zakoncem

(Nadaljevanje na 3. strani)

SPREMENBA NETO OD JE NEKATERE OGRELA

Konec vsakega leta sprejemajo samoupravne interesne in družbeno politične skupnosti občin in republike načrte dela, ki jih ovrednotijo. Stroške za izvedbo teh načrtov v veliki meri občutimo kot prispevke, ki jih plačujemo iz naših bruto osebnih dohodkov.

V letu 1983 je prišlo do novih sprememb v stopnjah prispevkov in davkov iz OD. Te spremembe v seštevku, žal, neugodno vplivajo na naše družinske proračune. To je izzvalo ponekod nezadovoljstvo, ki je bilo večje v dejavnostih, kjer je pozimi tako imenovana »mrtva« sezona in ni možno z večjim obsegom povečati maso OD, ter tam, kjer so se v decembru prispevki občutneje znižali (n. pr. občina Žalec). V takih primerih so delavci v januarju še v večji meri občutili zmanjšanje neto OD.

Če primerjamo konec januarja 1983 veljavne stopnje prispevkov z onimi, ki so veljale lani skoraj celo leto, vidimo, da se nivo takomenovanih občinskih prispevkov in davkov ni bistveno spremenil oziroma se je celo zmanjšal. K povečanju prispevkov so največ prispevali:

- republiški davek iz OD, ki se je povečal iz 1,00 % na 1,30 %
- nov posebni republiški davek iz OD v višini 0,40 % (sedaj plačujemo dva posebna republiška davka)
- prispevek za invalidsko in pokojninsko zavarovanje se je povečal iz 11,34 % na 13,29 %.

Natančnejšo primerjavo pa naj si bralec izdela sam in sicer s pomočjo priloženih preglednic domicilnih in sedežnih stopenj prispevkov iz OD, ki so sestavni del tega članka z onimi, ki smo jih objavili v Hmeljarju marca 1982.



Ob stoletnici združnega hranilništva na tiskovni konferenci na Zadržni zvezi Slovenije v Ljubljani.

(Nadaljevanje z 2. strani)

A. PREGLED DOMICILNIH STOPENJ PRISPEVKOV (v % od bruto OD)

OBČINA	PRISPEVKI IN DAVKI											SKUPAJ 1983	SKUPAJ 1982
	Republ. davek	Občin. davek	Otroško varstvo	Osnovno izobraževanje	Za kult. občinski	Za tel. kulturo	Za soc. skrbstvo	Pos. rep. davek 1	Pos. rep. davek 2	Poseb. obč. davek	Za kult. rep.		
Celje	1,30	0,50	1,83	5,11	0,99	0,81	0,98	0,40	0,40	0,30	0,40	13,16	12,15
Žalec	1,30	0,50	1,59	5,61	0,41	0,35	0,92	0,40	0,40	0,50	0,40	12,52	12,30
Šmarje	1,30	0,50	1,05	5,68	0,25	0,22	1,24	0,40	0,40	0,40	0,40	11,98	11,21
Radlje	1,30	0,50	1,11	6,13	0,23	0,21	1,19	0,40	0,40	0,50	0,40	12,51	11,58
Il. Bistrica	1,30	0,50	1,44	5,81	0,28	0,26	1,24	0,40	0,40	0,45	0,40	12,62	11,82
Laško	1,30	0,50	1,00	6,50	0,28	0,35	0,83	0,40	0,40	0,50	0,40	12,60	11,58
Slov. Konjice	1,30	0,50	1,06	6,60	0,28	0,40	1,09	0,40	0,40	0,30	0,40	12,87	12,52
Velenje	1,30	0,50	1,30	4,98	0,49	0,66	0,52	0,40	0,40	0,30	0,40	11,39	11,10
Mozirje	1,30	0,50	0,88	5,88	0,38	0,31	1,15	0,40	0,40	0,50	0,40	12,24	11,18
Hrastnik	1,30	0,50	1,26	6,07	0,67	0,41	0,79	0,40	0,40	0,50	0,40	12,84	11,60
Trbovlje	1,30	0,50	1,40	5,29	0,73	0,61	1,12	0,40	0,40	0,50	0,40	12,79	11,56
Zagorje	1,30	0,50	0,98	5,32	0,54	0,34	0,98	0,40	0,40	0,50	0,40	11,80	11,12
Postojna	1,30	0,50	1,25	5,69	0,55	0,52	0,98	0,40	0,40	0,60	0,40	12,73	11,66
Ljubljana	1,30	0,50	1,79	4,86	1,23	0,55	0,72	0,40	0,40	0,40	0,40	12,69	11,63
Ptuj	1,30	0,50	1,07	4,91	0,74	0,30	1,37	0,40	0,40	0,50	0,40	12,03	10,50
Slov. Bistrica	1,30	0,50	1,49	5,24	0,29	0,33	1,45	0,40	0,40	0,50	0,40	12,44	11,61
Šentjur	1,30	0,50	3,25	5,62	0,37	0,34	1,46	0,40	0,40	0,30	0,40	14,48	12,50

B. PREGLED SEDEŽNIH STOPENJ (v % od bruto OD)

OBČINA	SEDEŽNI PRISPEVKI					SKUPAJ 1983	SKUPAJ 1982
	Skup. otr. varstva SRS	Otr. varstvo občinski	Zdrav. varstvo	Invalid. pok. zavarovanje	Dodatni prisp. solidarnost		
Celje	1,02	1,24	1,62	13,29	0,80	17,97	17,19
Žalec	1,02	0,88	1,07	13,29	0,80	17,06	16,37
Šmarje	1,02	0,94	1,27	13,29	0,80	17,32	17,34
Radlje	1,02	1,00	1,12	13,29	0,80	17,23	16,35
Il. Bistrica	1,02	1,18	1,16	13,29	0,80	17,45	16,83
Laško	1,02	1,12	1,32	13,29	0,80	17,55	16,63
Hrastnik	1,02	0,95	1,46	13,29	0,80	17,52	16,79
Zagorje	1,02	1,01	1,80	13,29	0,80	17,92	16,50
Velenje	1,02	0,90	1,76	13,29	0,80	17,77	

Kot vidimo, se sistem izračunavanja skupnih prispevkov ni spremenil. Še vedno obstajajo tako imenovani domicilni (občina bivanja) in sedežni (občina sedeža TOZD ali PE) prispevki. Skupne prispevke dobi delavec tako, da sešteje svoje domicilne in svoje sedežne prispevke. Primer: delavec, ki stalno prebiva v celjski občini, dela pa v Žalcu, bo plačeval skupaj 30,22 % prispevkov iz bruto OD (13,6 + 17,06), lani samo 28,52 %, celjan, ki dela v Celju bo plačal 31,13 % (lani 29,34), žalcjan, ki dela v Žalcu pa 29,58 % (lani 28,67) prispevka iz bruto OD.

Prilagoditve ni plačujejo davkov iz OD. Za dopolnilno delo ne plačujemo prispevka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, plačujemo pa 18,33 % republiškega davka iz OD.

T. G.

in tisti, ki so po splošnih predpisih o dedovanju njegovi nujni dediči in ki so kmetje po predpisih o kmetijskih zemljiščih.

Izračun preživnine

Zemljišče, ki ga upravičenec oddaja družbeno pravni osebi, mora oceniti sodni cenilec. Celotna kupnina se potem deli s 84 in tako se dobi mesečna preživnina. Znesek mesečne preživnine se veča za:

- 20 %, če je upravičenec star 70 do 74 let,
- 25 %, če je upravičenec star 75 do 79 let,
- 30 %, če je upravičenec star 80 in več let.

Starostna meja velja za oba spola enako.

V primeru, da preživnina ne dosega višine starostne pokojnine kmetov v letu, ko oddaja zemljišča, se mu preživnina poveča in izenači s starostno pokojnino kmetov.

Pri razgovoru pride večkrat do nejasnosti, kaj pa gospodarska poslopja in stanovanjske hiše? Zakonodajalec je predvidel minimalno oddajo kmetijskih ali gozdnih površin to je 2 ali 3 ha, o ostalem zemljišču pa lastnik še naprej razpolaga sam, ravno tako z gospodarskimi objekti.

Kmet, ki je oddal zemljišče za preživitinsko varstvo, ne plačuje prispevka za starostno zavarovanje kmetov, če je obdržal manj kot 1 ha zemljišča oz. manj kot 0,5 ha zemljišča na komasacijskem območju.

Po smrti upravičenca preživnine dobijo pravico do nje njegov zakonec oz. oseba, ki je z njim izenačena pod pogoji za pridobitev družinske pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če je upravičenec oddal vsa zemljišča, razen 1 ha oz. 0,5 ha v komasacijskem območju.

V kolikor upravičenec ni oddal zemljišča v prej navedeni velikosti, pridobijo pravico do preživnine

njegovi upravičenci v starosti, kot je predpisana za pridobitev preživitinskega varstva 65 let (moški) in 60 let (ženska).

Nekaj primerov v praksi je pokazalo, da je ta oblika zelo primerna, saj je povprečna velikost kmetije večja kot je zemljišč potrebno obvezno oddati, tako da oddajalec zemljišč še vedno lahko kmetuje na delu svoje zemlje, ki je ni oddal.

Po današnjih cenah zemljišč pa tudi preživnine dajejo solidno garancijo za preskrbljenost do popolne onemoglosti. Te pogoje poznajo vsi pospeševalci in upravniki v TZO, tako da lahko vsakemu, ki se odloči za preživitinsko varstvo, še podrobneje razložijo pogoje in način izpeljave celotnega postopka.

Zemljiški oddelek

JAVNA DRAŽBA

za stavbo stoječo na parc. št. 240 stavbišče v izmeri 36 m² ležečo v k. o. Sp. Kostrivnica, ki je družbena lastnina imetnik pravice uporabe Hmezad-Kmetijski kombinat Šmarje pri Jelšah za izključno ceno 6.120,00 din.

Dražba bo dne 25. 3. 1983 ob 11.00 uri na kraju samem. Pred dražbo mora dražitelj vplačati kavcijo v višini 10 % izključne cene, ki se po dražbi vrne, kupcu pa se s kupno pogodbo poračuna.

Pravico dražiti na javni dražbi imajo vsa družbeno pravne osebe in tisti občani, ki posedujejo v funkcionalni bližini objekta kmetijsko zemljišče.

Za zainteresirani občani dokažejo navedeni pogoj z izpiskom iz zemljiške knjige vsaj 5 dni pred javno dražbo predsedniku komisije za izvedbo javne dražbe.

Krog dražiteljev določi komisija za izvedbo javne dražbe na podlagi predloženih dokazov na kraju samem.

Ogled stavbe je možen na licu mesta. Vse ostale informacije v zvezi z javno dražbo dobijo zainteresirani občani in družbeno pravne osebe na sedežu Kmetijskega kombinata Šmarje pri Jelšah.

Ana Arsov¹ in Marjan Pangerc²

ZAKAJ NIHA KOLIČINA MLEČNE MASTI

Z ozirom na to, da je pri nas za oblikovanje cene mleka še vedno bistvena mlečna mast, je vsak proizvajalec zanjo tudi najbolj zainteresiran.

Tako kot vplivajo na celotno kemično sestavo mleka številni faktorji, velja to tudi za mlečno mast.

Na nastajanje masti v mlečni žlezi vplivajo najpogosteje: pasma, zdravstveno stanje živali, klimatski pogoji, letna sezona, način reje, stadij laktacije, način krmljenja in način molže. Zaradi vpliva vseh naštetih faktorjev količina mlečne masti zelo niha.

V osnovi prihaja do razlik v količini mlečne masti zaradi različne sposobnosti tvorbe masti v mlečni žlezi, kar je dedno pogojeno. Posledica tega so tudi razlike v količini masti različnih pasem in celo posameznih živali iste pasme.

Zdravstveno stanje krav molznic je izredno pomembno za normalno sestavo mleka. Pri raznih obolenjih se sestava mleka lahko bistveno spremeni. Tako se pri mastitisnih obolenjih zniža količina mleka in pa količina mlečne masti; seveda pa se pojavijo spremembe tudi pri ostalih sestavinah.

V različnih letnih obdobjih je bilo ugotovljeno izrazito nihanje v količini mlečne masti. Najnižja povprečna količina mlečne masti je bila ugotovljena v poletnih mesecih. Velik vpliv imajo zlasti hitre vremenske spremembe, hiter padec ali porast temperature.

Velike razlike v količini mlečne masti se pojavljajo tudi v sami laktacijski dobi. Na začetku laktacije, ko je mleko že normalne sestave, je količina masti najnižja, nato pa narašča do presušitve živali. Precejšnje razlike v količini mlečne masti so ugotovljene med jutranjo in večerno molžo. Če so časovni presledki med molžami neenakomerni, je količina masti različna. Izredno pomemben je tudi način molže krav. Prvi curki namolznega mleka vsebujejo le okrog 2,5 %, medtem ko je v zadnjih curkih celo do 10 % masti.

Najpomembnejši faktor, s katerim lahko proizvajalci sami vplivajo na količino masti, je način krmljenja in pa seveda kvaliteta ter vrsta krme.

Večji del mlečne masti, 50 do 70 %, se namreč tvori iz očetne kisline. Tá pa nastaja pri mikrobiološkem prevrevanju krme v vampu. Pri tem nastaja tudi propionska kislina. Izredno pomembno je razmerje med očetno in propionsko kislino, ki naj bi znašalo 3 : 1. To optimalno razmerje je možno doseči, če vsebuje krmni obrok 18 do 20 % surovih vlaken v suhi snovi celotnega obroka. Količino masti v mleku povečujejo predvsem suha krma, seno ali detelja in pravilno pripravljena silaža. Če uživajo krave premalo suhe krme, nastaja manj očetne kisline in več propionske kisline. To privede najprej do upadanja količine mlečne masti in končno tudi do znatnega znižanja količine mleka.

Uporaba krmnih koncentratov ugodno vpliva na povečanje masti v mleku, vendar pa le ob pravilni količini in razporeditvi na več obrokov. Ugotovljeno je bilo, da se pri razdelitvi krmnih koncentratov na več kot dva obroka, celo na šest obrokov, lahko poveča količina masti v mleku za 0,35 do 0,55 % pri istih pogojih proizvodnje mleka. Izredno pomembno je tudi zaporedje pokladanja osnovne krme in krmilnih koncentratov. Mnogi proizvajalci krmijo pretežno krmne koncentrate pred ostalo krmo, ki jo pokladajo šele po končani molži in hlevskih opravilih.

Torej, če želimo krmiti krave tako, da bodo proizvajale večje količine mleka z večjo količino mlečne masti, je potrebno upoštevati naslednje:

– za krmljenje uporabljamo le kakovostno osnovno krmo (seno, silažo itn.);

– krmni koncentradi naj imajo v skupnem obroku pravilni delež;

– pri krmljenju krmnih koncentratov v količini večji od 6 kg/kravo/dan je potrebno razdeliti to količino na več kot 2 obroka;

– osnovno krmo je potrebno krmiti vedno pred koncentratu.

Nihanja v količini mlečne masti pridejo bolj do izraza pri posameznih živalih in manjših skupinah živali kakor pri večjih čredah.

Količina masti v mleku niha tako kot količina mleka iz dneva v dan. Proizvajalci mleka morajo to sprejeti kot posledico vpliva številnih faktorjev.

Rezultati kontrole mlečne masti

Za nazornejši prikaz je Inštitut za mlekarstvo izvedel poskus v zvezi s količino mlečne masti v povprečnem vzorcu mleka 5 krav in v mleku 1 krave naključno izbranega proizvajalca, ki je bilo analizirano vsak dan v obdobju 1 tedna v mesecu juliju in septembru. Količina masti je bila kontrolirana v mleku jutranje in večerne molže.

Iz ugotovljenih rezultatov (tabela 1) je razvidno, da se pojavlja nihanje v količini masti povprečnega vzorca mleka 5 krav v enotedenskem zasledovanju vsakodnevno. Nihanja so ugotovljena pri večerni in jutranji molži, ravno tako pa je ugotovljena tudi razlika med mlekom obeh molž. Pri mleku večerne molže je bila razlika med najnižjo in najvišjo količino masti 0,30 %, v mleku jutranje molže pa 0,35 %. Razlika pri količini masti v mleku obeh molž je znašala v povprečju 0,29 %.

Tabela 1 – Količina mlečne masti v povprečnem vzorcu mleka 5 krav – jutranja in večerna molža (julij)

Št. vzorca	% masti v mleku		Razlika med obema molžama
	večerne molže	jutranje molže	
1	4,00	4,28	0,28
2	3,70	4,02	0,32
3	3,83	4,15	0,32
4	3,84	4,11	0,27
5	3,84	3,95	0,11
6	3,93	4,30	0,37
7	3,87	4,23	0,36
x	3,86	4,15	0,29

Nekoliko drugačna slika je bila ugotovljena v mesecu septembru (tabela 2). Kontrola je bila opravljena pri istem reju z nespremenjenim številom krav. Nihanja v količini masti v mleku so bila po posameznih dnevih pri obeh molžah večja kot v prvem poskusu v mesecu juliju. Razlike med najnižjo in najvišjo ugotovljeno količino masti je znašala v jutranjem mleku 0,75 % in v večernem 0,60 %. Količina masti v mleku večerne in jutranje molže pa se je v povprečju razlikovala za 0,33 %.

Večja nihanja in razlike v količini masti v septembru so med drugim tudi posledica nekoliko spremenjene prehrane in dnevni temperatur.

Rezultati ugotavljanja količine mlečne masti v povprečnih vzorcih mleka 5 krav kažejo torej precejšnja nihanja med posameznimi dnevi in med obema molžama.

Kakšna je slika, če izločimo vpliv skupine krav na nihanje količine masti v skupnem vzorcu mleka, pa kaže tabela 3. V njej so prikazani podatki za količino masti v mleku ene same krave.

Iz prikazanih rezultatov vidimo, da se pojavljajo v individualnih primerih še večja nihanja v količini masti; razlike se prav tako pojavljajo vsakodnevno. Razlika med najvišjo in najnižjo ugotovljeno količino masti v mleku večerne molže je znašala 0,76 % in v mleku jutranje molže 0,71 %; povprečna razlika v količini mlečne masti v mleku jutranje in večerne molže pa 0,34 %.

Tabela 2 – Količina mlečne masti v povprečnem vzorcu mleka 5 krav – jutranja in večerna molža (september)

Št. vzorca	% masti v mleku		Razlika med obema molžama
	večerne molže	jutranje molže	
1	3,81	3,98	0,17
2	3,75	4,42	0,67
3	4,35	4,73	0,38
4	3,86	4,57	0,71
5	4,18	4,20	0,02
6	4,21	4,33	0,12
7	3,97	4,24	0,27
x	4,02	4,35	0,33

¹ Dipl. inž. živil. tehn., Inštitut za mlekarstvo, 61000 Ljubljana.

² Kmet. tehn., Inštitut za mlekarstvo, 61000 Ljubljana.

Tabela 3 – Količina mlečne masti v vzorcu mleka ene krave – jutranja in večerna molža (september)

Št. vzorca	% masti v mleku		Razlika med obema molžama
	večerne molže	jutranje molže	
1	3,30	3,68	0,38
2	2,94	3,27	0,33
3	3,30	3,68	0,38
4	3,20	3,51	0,31
5	3,70	3,98	0,28
x	3,29	3,62	0,34

Pri vseh treh poskusih (tabele 1, 2, 3) je bila ugotovljena višja količina masti v mleku jutranje molže, in sicer v povprečju za 0,29 % do 0,34 %, kar je v nasprotju z nekaterimi literaturnimi podatki, ki navajajo za jutranje mleko manjšo količino masti.

Sklep

Navedeni podatki kažejo, da je mlečna mast zelo spremenljiva sestavina mleka. Ker ji pri nas trenutno še vedno dajejo največji poudarek kot osnovnemu kriteriju za plačevanje mleka, morajo biti proizvajalci mleka s tem dobro seznanjeni. Predvsem pa je treba poudariti tudi to, da en sam podatek o količini masti v obdobju enega meseca nikakor ni zadovoljiv pokazatelj in osnova za plačevanje mleka. Zato bi bilo nujno analizirati mast v mleku, ki ga proizvajalec oddaja v mlekarino, vsaj 3 krat mesečno.

LITERATURA

1. SALEWSKI, A.: Auf Milchfett und Milcheiweiß füttern. Top Agrar 12, 1979, 14–16.
2. ARSOV A., BERTONCELJ M., KERVINA F., SLANOVEC T., ŠOBAR B.: Higijensko pridobivanje mleka, ČZP Kmečki glas, Ljubljana 1974, 100–118.

Izvršni svet skupščine občine Žalec je na podlagi 4. in 5. člena zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list SRS, št. 17/77), odloka o gospodarsko škodljivih boleznih in škodljivcih na območju SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 13/78), ter 174. člena statuta občine Žalec (Uradni list SRS, št. 19/78, 34/79, 9/80, 14/80, 16/80 in 1/82) na seji dne 15. II. 1983 sprejel

ODREDBO

o zatiranju prosene ali koruzne vešče

1. člen

Zaradi uničevanja in preprečevanja širjenja prosene vešče (*Pyrausta nubilalis* Hb), ki velja po odloku o gospodarsko škodljivih rastlinskih boleznih in škodljivcih na območju SR Slovenije kot gospodarsko škodljiva rastlinska bolezen, so pridelovalci koruze in hmelja dolžni vsako leto najpozneje do 30. aprila pospraviti s polja in uničiti (pokrmiti, podorati, kompostirati ali sežgati) koruznico s štrclji ter hmeljevino.

2. člen

Nadzor nad izvajanjem določb te odredbe opravlja za kmetijsko inšpekcijo pristojni občinski upravni organ.

3. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 320-7/83-3/4

Predsednik
izvršnega sveta skupščine
občine Žalec
Ervin Janežič, dipl. oec. l. r.

PROSENA ALI KORUZNA VEŠČA

Kljub izredno ugodni jeseni in zimi za oranje, se po savinjskih njivah še vedno bohotijo polomljeni ostanki koruznice. Ob vodotokih in gmajnah pa so naloženi kupi hmeljevine – ostanki vrvi hmelja pri obiranju s stroji brez rezalnikov.



Pospravimo koruznico – koristimo sebi!

V teh ostankih rastlin prezimuje kot gosenica gospodarski škodljivec prosena ali koruzna vešča – *ostrinia nubilalis* Hb. Omenjeni škodljivec povzroča na območju občine poleti škodo v koruznih in hmeljskih nasadih. Napadene koruzne rastline se lomijo, kar povzroča zmanjševanje pridelka in otežuje spravilo. Poškodovane rastline rade napadajo tudi plesni, katere še pospešijo propadanje koruznih rastlin.

Predvsem na poznih kultivarjih hmelja pa škodljivec povzroča slabšo kvaliteto in izpad pridelka. V letu 1982 je bil zelo močan pojav prosene oz. koruzne vešče in strokovnjaki ocenjujejo, da je bilo v hmeljarski proizvodnji za okrog 1 staro milijardo škode. Nad to številko se je vredno zamisliti, in vprašati kako preprečiti, da se škoda ne bi ponovila.

Pridelovalci koruze in hmelja so seznanjeni s preprečevanjem širjenja koruzne vešče, vendar navodil ne izvajajo dosledno. Glede na razvojni cikel škodljivca, je za preprečevanje nadaljnjega širjenja pomembno, da se uniči koruznica in hmeljevina, v kateri škodljivec prezimuje in to še preden izleti kot metulj ter zalega jajčeca na nove mlade rastline. – **to je do 30. aprila.**

Najučinkovitejši ukrep je sežiganje ostankov rastlin hmelja in koruze. Tudi kvalitetno kompostiranje ostankov je učinkovito. Koruznica se lahko tudi pokrmi ali zaorje, vendar mora biti oranje opravljeno kvalitetno, tako, da pri kasnejši obdelavi ne pridejo ostanki rastlin spet na površje.

Izvršni svet SO Žalec je 15. februarja 1983 sprejel odredbo o zatiranju koruzne oz. prosene vešče, katere izvajanje se bo v prvih mesecih leta 1983 tudi kontroliralo.

Kmetijski inšpektor
Božka Žolnir, dip. ing.

KONJI – gonjenje in pripust

Rad bi vse lastnike in bodoče lastnike kobil v tem članku seznanil z gonjenjem in pripustom kobil. Vrstice so namenjene predvsem mlajšim bralcem, ki niso imeli ali so imeli zelo malo priložnosti, da so se seznanili s konji. Ne nazadnje tudi izkušenim rejcem morda odkrijejo kaj novega.

Ena največjih težav v konjereji je razmnoževanje. Zaradi anatomske posebnosti na jajčnikih, tihih in podaljšanih gonitev, okvar jajčnikov, vnetij rodil, sezonskega pripusta (od februarja do junija), slabe krme, temnih in zatohlih hlevov in neprimerne kondicije (suhe ali predebele kobile), ostane v kmečki reji od 10 pripuščeneh kobil le 5 brejih. Pojdimo po vrsti in najprej osvetlimo gonitev in pripust kobil.

Kakšni so znaki gonjenja?

Kobila v hlevu je nemirna in pogosteje hrza. Včasih je tudi boli

razdražljiva. Navadno se bolj zanima za okolico in druge konje. Večkrat kaže do drugih vrst živali večjo naklonjenost. Vidimo jo pogosteje mokriti, dvigati rep in pripravljati na mokrenje. Iz sramnice ji teče bistra sluz. Če razmaknemo sramnične ustnice, vidimo, da je sluznica zardela in sramnica rahlo nabrekla. Zagotovo je najbolj pogost in viden znak gonjenja pri kobilah odpiranje in zapiranje sramničnih ustnic. Starejši konjerejci se gotovo spominjajo izraza »bliska« – kobila bliska.

Kakšni so presledki med gonitvami?

V povprečju se kobila goni vsake 21 dni, včasih vsake 19 dni ali 23 dni. Vse to je še v mejah normale. Vsako odstopanje od tega, zahteva ustrezno strokovno pomoč – veterinarja.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Kako dolgo se kobila goni?

Večina kobil se goni 5 do 7 dni, lahko tudi 2 ali celo 12 dni. Primeri se, da se kobila goni stalno (nimfomanija). Vzrok za odstopanje bo spet najbolje ugotovil veterinar.

Kdaj je najprimernejši čas za pripust?

To je 1 ali 2 dni pred koncem gonjenja ali natančneje, 7. dne opoldne (jajčece se sprost iz jajčnika). Najprimernejši čas za pripust lahko ugotovi veterinar na osnovi sprememb na jajčnikih kobile.

Kolikokrat se pripuščajo kobile?

Običajno 3 krat v času gonjenja in to 2, 5 in 7 dan. Če se kobila ne obreji ponovno pripust 19 do 23 dan. 90 % kobil se po žrebetitvi goni 9 do 10 dan in takrat je spet najugodnejši čas za pripust. Če ga zamudimo, moramo čakati 4 – 5 mesecev (žrebe sesa). Da se kobila takrat goni spoznamo po tem, ker žrebe driska. Takrat se namreč spremeni sestava kobiljega mleka (vpliv hormonov). Toliko o gonjenju in pripustu.

Za redno in pravilno gonitev, moramo kobilam nuditi dobre pogoje bivanja in dobro krmo. Neugodno vplivajo na gonitev kobile:

- mračni in zadušljivi hlevi
- pomanjkljiva prehrana revna za beljakovine, vitamini, minerali in mikroelementi
- pretirana uporaba za delo
- slaba kondicija (lakota, izobilje)
- obolenja rodil

Kako zagotovimo redno pripust in oploditev?

Pazljivo moramo spremljati gonjenje, dolžino gonjenja in voditi koledar.

Hlevi v katerih so kobile, morajo biti svetli in zračni.

Prehrana mora biti kakovostna in če se le da kombinirana s pašo.

Redno je potrebno klicati veterinarja za pregled kobil, ki po večih pripustih niso ostale breje.

Zelo je priporočljiv pregled pri 5. tednih, če kobila ni breja, jo ponovno pripustimo.

Če se kobila tiho goni, je potreben veterinarjev nadzor.

Vse problematične kobile je potrebno pred pripustno sezono pregledati. Pregled opravi veterinar.

Pripust

Na koncu se pomudimo pri pripustu.

Žrebice na našem področju so ali bodo v glavnem hladnokrvne pasme, sposobne za pripust pri izpolnjenih 2 letih starosti. Prerani pripusti niso zaželjeni, ker živali, še niso popolnoma telesno razvite in lahko zaostanejo v rasti.

Ko opazimo znake gonjenja, kobile peljemo k plemenskemu žrebcu. Žrebec jo najprej »preizkuša« na posebnem mestu z ogrado, ki se imenuje preizkuševališče. Ograda je lesena, visoka 1,5 metra in 3 metre dolga. Kobila je na eni strani, žrebec na drugi z glavama drug proti drugemu. Žrebec je na dolgem povodcu in ga vodita dva človeka. Žrebec kobile ovoha, grize in ščiplje po vratu. Potem kobile postavimo z bokom ob ogrado in po njenem obnašanju presodimo ali bo dovolila zaskok ali ne. Najzaneslivejši znak privolitve je obračanje k žrebcu in »bliskanje« ter dviganje repa. V primeru, da kobila skuša žrebca brcniti, ne poskušamo pripuščati. Sam akt parjenja je najbolje opraviti v bližini preizkuševališča.

Kobile je potrebno spodrecati – na zadnje noge ji nadenemo na biclje usnjene manšete in skoznje štrik, ki ga napeljemo okrog vratu in čez prsa. Tako zavarujemo žrebca pred morebitnimi poškodbami. Kobili še nato povijemo rep, da preprečimo poškodbo žrebčevega spolovila z žimo. K tako pripravljeni kobilam, ki jo pri glavi z obema rokama drži en človek, pripeljeta dva žrebca. Ko žrebec skoči na kobile, ji tisti, pri glavi visoko dvigne glavo, eden prime in odmakne kobilji rep, drugi pa pomaga uvesti žrebčovo spolovilo v sramnico. Pri tem vsi trije pustijo obema živalima, da je parjenje čim bolj naravno in ju spustijo. Po končanem zaskoku, ki traja zelo kratek čas, je treba žrebčovo spolovilo obrisati s krpo, namočeno v vodno raztopino hipermangana. S tem preprečimo mogoče okužbe spolovila.

Če se kobila obreji, nam po približno 11 mesecih žrebeti. Kobile hladnokrvne pasme so za razplod

sposobne okrog 15 let, kar seveda ne pomeni, da tudi poznejša žrebitev ni mogoča.

Vsem tistim, ki so se prebili do konca članka sem dolžan še tole informacijo:

– plemenski žrebec Štefana Golhlea iz Gotovelj (Mazila) skače vsak dan od februarja do konca junija

zjutraj; do 8. ure

popoldan; od 17. ure naprej

Preizkušanje kobil po že opravljenem zaskoku je med 12–13 uro. Skočnina je 2.000 din.

Vsem lastnikom kobil v Savinjski dolini že sposobnimi za pripust priporočamo tega noriškega plemenskega žrebca.

Dušan Vedenik

VOZNIKI TRAKTORJEV

V letu 1980 je bil sprejet zvezni zakon o varnosti cestnega prometa, ki je poleg vrste novosti prinesel tudi občutno povečane kazni za prometne prekrške. Posebno je zakon prizadel voznike, ki imajo v krvi (organizmu) stopnjo alkohola nad dovoljeno mero. Tako beležimo več odvzemov vozniških dovo-

niškega dovoljenja. Republiški zakon o varnosti cestnega prometa je pričel veljati 20. 2. 1982. Prinesel je vrsto novosti predvsem za voznike traktorjev in pešce.

Po 1. januarju 1984 ne bo mogoče več kupiti traktorja v trgovini brez varnostne kabine ali varnostnega loka. Za rabljene traktorje pa bo ta zahteva stopila v veljavo s 1. 1. 1986. Vendar že sedaj opozarjamo na **atestirane** varnostne kabine in loka. To pomeni, da mora proizvajalec (prodajalec) izdati potrdilo, da je kabina ali lok izdelana v skladu s standardi. Lastnik traktorja, ki ne bo predložil potrdila, da je izdelek atestiran, bo **kaznovan**. Poleg tega **ne bo smel** uporabljati takega izdelka. Zato vas **posebej opozarjamo**, da že sedaj pri nabavi teh izdelkov **zahtevate** predpisane ateste. Posobne zahteve veljajo tudi za vse vrste priklopnikov in priklopov (za prikolice za osebne avtomobile, traktorje itd.)

Prav tako velja določilo, da je za priklopnik **osebnega** avtomobila potrebno imeti **ponovljeno** številko vlečnega avtomobila in seveda atest za takšen priklopnik.

Vozniki traktorjev morajo do **31. 3. 1983** (torej še ta mesec) zahtevati na pristojnem oddelku

(Nadaljevanje na 7. strani)



ljenj kot leta poprej. Predvsem je poostreno določilo, da poklicni vozniki (med te spadajo tudi vozniki traktorjev, ki poklicno opravljajo to delo) ne smejo imeti v krvi nič alkohola. To pomeni, da med upravljanjem traktorja (ali drugega vozila) ne sme imeti voznik nobene alkohola. Ostali vozniki motornih vozil pa ne nad 0,5 promila alkohola. Drugo, zelo strogo določilo velja pri prehitri vožnji skozi naselja, kjer prekračitev dovoljene hitrosti nad 30 km/h pomeni odvzem voz-



Še je čas, da pripravimo kompost za obnovo hmeljišč.



Nikoli ni prepozno. Če nam jeseni ni uspelo pognojiti s hlevskim gnojem, lahko to storimo še zgodaj spomlad!

(Nadaljevanje s 6. strani)

za promet v svoji občini **posebno** vozniško dovoljenje za **traktor**. Vsi vozniki B, C ali D kategorije lahko dobijo takšno dovoljenje, če predložijo eno sliko, velikosti 2,5 x 3,5 cm, plačajo takso v višini 62.– din in plačilo za dovoljenje din 28.–. Po 1. 4. 1982 pa bo moral vsakdo opravljati poseben izpit iz varstva pri delu za vožnjo s traktorjem, če bo hotel voziti traktor.

Tudi vozniki, ki že posedujejo vozniško dovoljenje za traktor (bele barve) ali druga motorna vozila, bodo **morali letos** zamenjati svoja vozniška dovoljenja, ker je predpisan drugačen obrazec. (Ni prostora za vpis odvzemov voz. dov. Naj posebej poudarimo, da je veliko voznikov, ki so najprej opravili vozniški izpit za traktor, nato pa so opravili še vozniški izpit za druga motorna vozila. Ne



glede na to, kakšno kategorijo vozniškega izpita imajo (B, C, ali D), dobijo novo vozniško dovoljenje za traktor. Ko bodo imeli posebej vozniško dovoljenje za vožnjo traktorja in drugo vozniško dovoljenje za ostala motorna vozila.

Pri izdaji voznških dovoljenj naj posebej opozorimo vse voznike, ki so stari 55 let ali več. Zakaj?



Zgodnje sajenje hmelja da večji pridelek v prvem in tudi v naslednjih letih.

Vozniško dovoljenje velja za dobo 10 let. Ko je voznik star 65 let, mora vsaka 3 leta na zdravniški pregled. Tako vozniki ne morejo dobiti podaljšanih (ali novih voznških dovoljenj) za vožnjo s traktorjem **nad** starost 65 let. Torej bodo vozniki dobili nova (ali podaljšana) vozniška dovoljenja samo do starosti 65 let. Vsako nadaljnje podaljšanje pa bo lahko le na podlagi **zdravniškega** spričevala.



Precej več težkoč pa pričakujemo od podzakonskih predpisov, ki so stopili v veljavo sredi meseca februarja (Ur. list. SRS št. 3/83) Vozniki traktorjev, ki se bodo pripravljali za praktično vožnjo, bodo morali imeti **posebej** urejen traktor za vožnjo in izpit. Kot je znano, lahko opravi izpit za voznika traktorja že kandidat, ki je dopilnil 15 let. Za ostala vozila pa mora dopolniti starost 18 let.

Z **lastnim** traktorjem (brez preureditve) lahko opravljajo vozniški izpit le **lastniki** traktorjev. Vsi ostali morajo opravljati izpite na preurejenih traktorjih (poseben sedež za inštruktorja, varnostna kabina in dvojne komande).

Traktor in priklopnik morata biti evidentirana, kar pomeni, da mora biti traktor urejen po vseh predpisih (ne pregiben itd.) in imeti prikolico z brezhibnimi zavorami nosilnosti 3 t.

PROMET PEŠCEV.

Otroci morajo nositi ponoči in ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti na vidnem mestu odsevna telesa. Kratko jih imenujemo »kresničke«. Akcija poteka po VVZ (vzgojno-varstvenih zavodih) in šolah. Vsi otroci morajo pričeti nositi te »kresničke«, na kar lahko vplivajo predvsem starši in vzgojitelji. Prihodnje leto (z 20. 2.) pa bomo **morali** nositi takšne »kresničke« tudi odrasli, kadar bomo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti hodili po cestah. Naj vas na to **posebej** opozorimo že sedaj!

V nasprotnem primeru bo takšna kršitev kaznovana (49 in 52 čl. zakona VCP – Ur. list SRS 5/82).

Pešec pa bo moral ob gostem prometu na zaznamovanih prehodih, kjer ne ureja prometa semafor ali pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve, **dvigniti** roko in tako nakazati svojo namero in stopiti na prehod šele, ko se vozila ustavijo.

Mislím, da tu ni kaj dodati, potrebno se bo pač navajati na ta določila. Torej tudi nas odrasle čakajo prihodnje leto težave, da se bomo na vse te novosti še privadili! V. J.

OBVESTILO ZA TRAKTORISTE

Po določbah 109., 110 in 184. člena zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS, št. 5/82) bodo p 31. 3. 1983 smeli voziti traktor le tisti vozniki, ki bodo imeli veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo traktorja. Do tega roka smajo voziti traktor tudi vozniki, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije. Ti vozniki lahko zahtevajo do 31. 3. 1983 izdajo vozniškega dovoljenja za traktor na podlagi vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil B, C in D kategorije.

Zahtevek za izdajo vozniškega dovoljenja za traktor vloží voznik pri občinskem sekretariatu za notranje zadeve občine Žalec do 31. 3. 1983.

Zahtevku za izdajo je potrebno poleg vozniškega dovoljenja B, C ali D kategorije priložiti tudi fotografijo v velikosti 3,5 x 4,5 cm.

Član izvršnega sveta
in Občinski sekretar za NZ
Jože Kučer I. r.

Sodelavci!

Minulo je peto leto odkar smo se v naši občini odločili, da bomo poravnali dolg naših očetov. Verjetno vas bodo te moje besede začudile, toda takoj bom pojasnil za kaj gre.

Ko so se v viharnih letih naše revolucije lačni in prezebli partizani ustavljali na hribovskih domačijah, so kot borci za svobodo in lepšo bodočnost bili deležni vse pomoči. Kmetje lastniki osamljenih, od cest oddaljenih domačij, so bili velika opora naši partizanski vojski. Pričakovali so, da bodo razen svobode, deležni tudi večje pomoči za boljše življenje. Toda, ko se je prenehala prisilna oddaja, smo mi na te osamljene kmetije pozabili. Po dolini smo intenzivno asfaltirali že dvorišča, ko smo se končno le spomnili obljub, ki so jih dali pred petintridesetimi leti in pričeli zbirati solidarnostna sredstva za povezavo gorskih kmetij. Z zbranimi sredstvi družbe, gozdnega gospodarstva in s solidarnostjo je akcija stekla, vendar je učinek vedno slabši. Lani smo zbrali samo 40 % planiranih sredstev. Prepričan sem,

da ne zato, ker bi odpovedala naša solidarnost, marveč zato, ker določene strukture to akcijo zavirajo. Zato se obračam na vse zaposlene v naši SOZD, ki se je pri tej akciji najslabše odrezala, da pomagajo pri tej akciji z enodnevnim zaslužkom. Zavedam se, da je gospodarska situacija težka in se slehernemu dinarju težko odpovemo, toda tukaj poravnamo stari dolg in ravno naša organizacija ZD je tista, ki bi morala nekaj več storiti za proizvodnjo hrane in razvoj hribovskih domačij.

Srečko Čater
OOS DE Govedoreja

Za hribovce

Franc ali si se odločil, da enodnevni zaslužek nameníš za povezavo višinskih kmetij?

To pa ne, Ivek, če višinski kmetje dobijo cesto, ne bomo več kupovali poceni prašičev in sadja. Potem bodo to robo pripeljali na trg in boš plačal kot onim v dolini.

Č. S.

V ZNAMENJU 8. MARCA

V zbiralnico je odnesla mleko, nato je stopila v pisarno. Zaradi žičnice, ki jo nameravajo Preseki postaviti. Treba je podpisati pogodbo. Stara Preseka sta že bolj okorna in sta Mateji poverila to nalogo.

– Zakaj pa oče ne pride? Saj še ni grunt na vas prepisan.

– Saj veste, upravnik, prehlad, gripa. Ne makneta se z dvorišča. Prinesem pisno pooblastilo?

Upravnik, krepak štiridesetletnik, zvedavo upira oči v petindvajsetletno kmečko dekle. Res je, Presekova Mateja je še vedno dekle. Ampak, nekdo ji je zaplodil otroka. Toda kdo? Jernejček bo napolnil štiri leta in vsako jutro ga Mateja odpelje v vrtec. Vaščanom se to čudno zdi, Mateja pa se na dolge jezike enostavno požvižgva.

– Podpišite, pravi upravnik. V treh izvodih. Eden je vaš, dva sta naša. V treh tednih, če bo vreme, bo žičnica na nogah. Upam, da bodo sezoni iz Pregrade o pravem času prišli.

– Še hodite v službo? je radoveden upravnik.

– Še, se Mateja rahlo nasmeje. Najbrž bom za kak čas prenehala. Bom videla. Na svidenje.

Kot bi veter zapihal, jo odkuri iz pisarne. Upravnik razmišlja: Presekov grunt, hm? Kar lepo za okrožena kmetija. Trije otroci in nihče noče posestva. Nihče. Starejši sin, ki jih ima že krepko preko trideset, je nekje v Celju. Drugi je menda v Mariboru. Najdlje je zdržala Mateja. Menda vse do dvajsetega leta. Ob trdem kmečkem delu je izredno končala srednjo kmetijsko šolo. Najbrž bi bila edina šolana kmetica v vasi. In to dobra kmetica. Evo, pa jo je na vsem lepem zvabilo mesto. Zaposlila se je v celjski Cinkarni. Čudno, v razvojnem oddelku Bistra, pametna glava. Za nameček pa še čedna, prikupna, telo ko da je od rojstva telovadila. Jeziček pa oster, pikanten, vendar vedno v merah dostojnosti. Zavrnila je že nič koliko domačih snubcev; vzroka še tako radoveni vaščani niso razvozlali.

Sekretar krajevne organizacije ZK, Riko Šeliga, bere v Novem tedniku: Mateja Presek, uslužbenka v celjski Cinkarni, dobila priznanje kot požrtvovalna družbena delavka, skoraj povsod je prisotna tudi v samoupravnih organih njene tozd.

Riku je kratka beležka segla v srce. Sklical je sestanek članov ZK. Vsi došli dopisi so bili dokaj

hitro rešeni, pri točki »razno« pa se je Riko ustavil pri Presekovi Mateji.

– Ste brali? Niste. Presekovo Matejo hvalijo po časopisih. Mi pa si prizadevamo, da bi vsaj enega člana imeli s kmetije. Imeli smo Mirča. Najprej je pristal, bil na treh štirih sestankih, potem smo ga nekaj razjezili... Saj se spomnete nesramne pripombe: Klinc pa taka ohcet! In je šel. Živ krst ga ne prepriča, da bi se vrnil, da bi se nekako človeško pogovoril. Pa saj smo obravnavali tudi kmečka vprašanja! In na občinski komite smo javili, da nam je uspelo kmeta organizirati. Dobil sem pohvalo, priznanje. Jaz, osebno. Potem pa naenkrat tako zdraha.

Nato se počoha za ušesom, naguba čelo, z desnico podpre glavo in modre oči se zavrtajo v navzoče.

– Kaj pa Presekova Mateja, ha? To bi bil ocvrek! Razgledana, šolana, mlada. Pravijo, da se vsak čas dokončno vrne. Fantje, če se nam posreči, bomo prvi v dolini. Prvi, ki bomo imeli kmečko dekle v krajevni organizaciji ZK. Zato moramo v akcijo čimprej. Seveda, po mačje previdno.

Molk. Vsi se zatope v globok razmislek. Vsi poznajo Presekovo Matejo. Kaj bi je ne! Ha, take deklina! Stara dva sta verna. Jasno. Naj bosta. Mateje v cerkvi že leta niso videli. Toda Preseka o tem ne čmrkneta besede. Če ju povprašaš, kako pa kaj Mateja, zmigujeta z rameni: Ona ima svoj svet. Dela v Cinkarni, dela doma, kuje načrte. Rada ima grunt, otroka, naju. Ničesar ji nimava očitati, prav ničesar.

– Riko, pa bi tebe kot sekretarja zadolžili. Če se ne motim, si ji pred leti hudimanovo dvoril, modruje starejši član.

– Pa tudi čas je pravšnji. Bliža se osmi marec. In ti boš v pozdravnem govoru ženam naše KS dejal: Pred dnevi smo v krajevno organizacijo ZK sprejeli kmečko dekle, Presekovo Matejo. Prosim, kratek aplavz! bolj v šali kot zares pove Brglezov Pepč, ki jih ima za ušesom, da mu klobuk kar postrani visi.

– Prosim, to ni šala, to ni hec. Bodimo vendar resni! se skoraj ujezi sekretar Riko. Dobro, bom jaz prevzel nalogo. Za sprejem pa moramo nabaviti šopek, pa tudi za skromno zakusko bom poskrbel.

Rečeno, storjeno.

Riko je bil nekaj dni kot na trnju. Ve, da se loteva trdega oreha. In vendar je nanoslo naključje, da sta trčila skupaj kot da sta se zmenila. Pred krajevno trgovino.

– Dober dan, Mateja! Kako, nisi v službi?

– O, pozdravljen, Riko! Ne, nisem, na žičničarje čakam.

– Na kavo te povabim. Greš?

– Prav. V naši gostilni, ki jo vsi dedci tako hvalite, še tako nisem bila.

– Seveda ne, ko pa si več v Celju kot doma.

– Da te popravim: Doma in v Celju. Poslej pa najbrž kar doma.

V gostilni je prijetno. Ko domačini zagledajo Matejo in Rika, zaženejo: Ooo, koga vidimo! Ha, Riko, škoda da si že oženjen. Kaka škoda!

Kava se prileže. Obema. Mateja se razgovori, Riko ne pride do besede. Tudi to omeni, kako lepe spomine ima na Rikovo dvorjenje in da je njegova pisma nekam zataknila, sama ne ve kam. Nenadoma vpraša: Kako pa kaj vaša partija? Saj jo ti vodiš, kajne?

– Ja, ja, jaz sem sekretar. Že tri leta. Delamo, o, smo kar pridni.

– Ne verjamem, se smehlja Mateja. Rdeči dečki spijo spanje pravičnega.

V našem aktivu smo pa res živahni. Vidiš, Riko. Ti si tri leta sekretar, jaz pa sem tri leta navaden član. O, pa znam dvigniti glas!

– Tako torej...? Riko odpre usta in jih drži odprta, dokler ga ne zdrami Matejin glas.

– Riko, greval!

Drago Kumer



MAREC – SUŠEC

Igrajo v marcu se mušice, v aprilu vzemi rokavice.

Kar že sušca zeleni, vse se rado posuši.

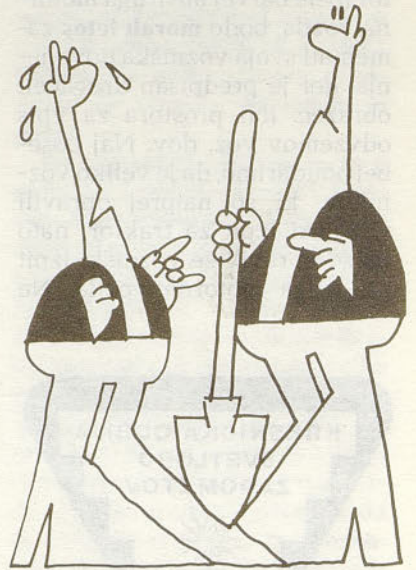
»V poslovnem svetu je včasih medsebojno zaupanje, porojeno iz poznanstva, celo pomembnejše od cene, ki jo ponudite.«

Tone Kropušek

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmezad Zalec – Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet, člani: Jože Brežnik, dipl. inž. kmet, Metka Vočko, Jože Šabjan, Milan Lešnik, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet. – urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. Vili Vybihal, kmet. inž. – glavni in odgovorni urednik – Uredništvo je v SOZD Hmezad v Zalcu, Ulica Žalskega tabora 1 – Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih – Mesečna naročnina 26 din – Tisk AERO Celje – TOZD Grafika

Ni druge rešitve kot delo

POČAKAJTE ŠE MALO!
NI HUDIČ,
DA BI NE IZNAŠLI
KAJ BOLJ
GENTALNEGA!



Veno Dolenc

MOJA DOMOVINA

Ko sem bil majhen, je bila moja domovina še mlada. Bila je lepa kot gospodična, ki gre na prvi ljubezenski sestanek. Mama mi je govorila, da domovina ni samo lepa, ampak je tudi dobrega srca, ker najde za vsakega otroka toplo besedo. Rekla je še, da takrat, ko mi bo najbolj hudo, naj pogledam v njeno milo obličje in žalost bo v hipu izginila.

Zdaj, ko sem starejši, domovina ni več tako mlada in mama je imela le delno prav. Moja domovina še vedno skrbi za svoje otroke in za vsakogar ima pripravljeno lepo besedo. Obraba pa že dolgo ne kaže več, ker ga skriva v dlani. Ne vem, ali jo je sram gub na čelu in povešenih vek ali pa, kar je bolj verjetno, že nekaj časa po malem joče.



Vem, da resnica prinaša nesrečo, pa se ji vseeno ne morem odpovedati.

Hudo kadar pride, pride prezgodaj!

Draginja tepe le reveže.